

Herijking Beleidskader Sociaal Domein

VERDER
SAMEN

Aan: Commissie Samenleving, dd. 10 januari 2023
Van: College van B&W
Betreft: C-discussie voor het opstellen van een beleidskader sociaal domein
Datum: 29 november 2022

1. Inleiding

Het is al weer enige tijd geleden dat uw raad de kaders voor het sociaal domein heeft vastgesteld ('Samen Verder in het sociaal domein 2017-2021' besluitvorming in 2016). Ondertussen is er niet stil gezeten. De decentralisatieopgave is in de volle breedte opgepakt, op onderdelen heeft uw raad nader richting bepaald (o.a. 'Perspectief op Jeugd, 'Welzijn op koers') en er is in de uitvoering gewerkt om de dienstverlening aan onze inwoners te organiseren. De looptijd van het huidige beleidskader is verstreken en sluit niet meer aan bij waar we nu voor staan. De inhoudelijke pijlers van 'Samen Verder' zijn echter nog steeds actueel. Ook heeft uw raad in december 2021 de 'Strategienota Emmen' vastgesteld. Dit alles vormt de basis voor het nieuw op te stellen beleidskader sociaal domein.

Herijking meerjarig beleidskader sociaal domein

Het is tijd om opnieuw richting te bepalen met de strategienota als uitgangspunt. Hierin heeft u als raad al de eerste accenten gezet op inhoud, maar ook aandachtspunten meegegeven. Zoals; breng meer verbinding tussen beleid en uitvoering aan en maak duidelijk hoe je als gemeente de relatie met de samenwerkingspartners wilt invullen. Daarbij staat de vraag centraal wat de Emmense inwoners nodig hebben en hoe onze werkwijze hierop aan gaat sluiten.

De eerste stap nu is de beleidsuitgangspunten opstellen. De voorbereiding is in volle gang. Dit doen we met onze partners in het veld. Het streven is om in het voorjaar 2023 het beleidskader klaar te hebben.

Betrokkenheid raad

U als raad gaat over de kaders. Wij willen u dan ook graag op de volgende wijze betrekken in de voorbereiding:

- een C-discussie met de commissie Samenleving . De basis hiervoor is deze notitie;
- een informele raadsbijeenkomst in februari;
- in de commissie Samenleving informeren we u nadien hoe we uw inbreng verwerkt hebben.

Het beleidskader wordt in het voorjaar aangeboden via de reguliere besluitvormingsprocedure. Goed om te weten is dat de adviesraden van meet af aan zijn betrokken.

2. De aanpak tot nu toe

De herijking van het sociaal domein kent een aantal stappen.

Het gaat over:

- het **'richten'** of wel het formuleren van de beleidsdoelen voor het nieuwe beleidskader;
- het **'inrichten'**. Hoe werken we samen? Hoe sturen we op opgaven?;
- het **'verrichten'**. Opstellen van DOE-agenda's en zo de verbinding tussen beleid en uitvoering maken.

Het is de bedoeling om de monitoring van beleid terug te laten komen in de reguliere bedrijfsvoeringscyclus. Het zal duidelijk zijn dat het herijkingsproces een langjarig karakter heeft.

Uitgangspunten voor het opstellen van nieuw sociaal beleid:

- de inhoud van de strategienota;
- speerpunten uit het coalitieakkoord;
- bestaand actueel beleid sociaal domein;
- aanbevelingen uit het rapport van de Visitatiecommissie Financiële Beheersbaarheid;
- wettelijke kaders;
- samenhang met andere beleidsterreinen;
- werken aan de hand van opgaven;
- op basis van de Emmense situatie;
- duidelijkheid bieden aan inwoners wanneer ze op ondersteuning kunnen rekenen en wie daar in wat doet (zichtbaar en vindbaar);
- opstellen beleid in samenspraak met uitvoering;
- inbreng inwonersperspectief. In deze fase is de inbreng georganiseerd via adviesraden en uitvoerende partners. In de volgende stappen gebeurt dit met directe betrokkenheid van inwoners.

Fase I gestart

Het werken aan een nieuw beleidskader is in maart 2022 gestart met het formeren van opgaveteams binnen de gemeente. Deze zijn gestart met een eerste oriëntatie. Er zijn gesprekken gevoerd met uitvoerende partners, er is data verzameld en een analyse gemaakt op basis van huidig beleid en (externe) ontwikkelingen. Verder is de partners gevraagd input te leveren op eerste ruwe uitwerkingen. Ook zijn twee bijeenkomsten georganiseerd, waarbij partners zijn meegenomen in de procesaanpak.

Drie maatschappelijke opgaven: Rondkomen, Ontwikkelen en Goedvoelen

Het sociaal domein gaat over het welzijn van mensen. Dat welzijn wordt bepaald door omstandigheden. Dan heb je het over de leefomgeving, de mate van gezondheid, het al dan niet hebben van bestaanszekerheid, veiligheid ervaren en het gevoel hebben er bij te horen. Ook de mogelijkheden die er zijn voor ontplooiing en het kunnen aangaan van sociale contacten spelen een rol. Soms hebben mensen een steuntje in de rug nodig om zelf weer de regie te kunnen voeren over hun eigen leven. We stimuleren ook dat mensen elkaar onderling helpen.

Kortom de ambitie is dat mensen **mee kunnen doen** en **er bij horen** in Emmen.

Maar hoe organiseren we dat?

Vanuit het perspectief van inwoners hebben we drie opgaven geformuleerd. Het zijn de basisvoorwaarden om mee te kunnen doen in Emmen: (kunnen) **Rondkomen**, (je) **Goedvoelen** en (je kunnen) **Ontwikkelen**.

Het beleidskader wordt dan ook opgebouwd vanuit deze drie opgaven en hierboven liggende uitgangspunten. We zien dat er wederzijdse afhankelijkheid is tussen de opgaven en borgen de samenhang tussen de opgaven.

Maar eerst een doorkijk naar de Emmense stand van zaken, op basis waarvan we de opgaven hebben geformuleerd.

3. Analyse Emmen – Hoe staat het ervoor met onze inwoners?

Om gericht sociaal beleid te kunnen maken, hebben we gekeken naar hoe het op dit moment voor staat in Emmen.

Waar gaat het goed met onze inwoners en waar kan het beter? Naast het ophalen van ervaringen geven concrete data ons een beeld. In factsheets (zie bijlagen 1,2 en 3) zijn enkele data per opgave in beeld gebracht. Overigens zijn er meer gegevens beschikbaar.

Verwachte groei

Na een periode van krimp zien we dat het aantal inwoners tot 2034 licht gaat stijgen, zowel in de kern Emmen (het sterkst) als in de overige kernen. Er is in de strategienota dan ook een groeiambitie geformuleerd. Dat betekent naar verwachting meer vraag naar voorzieningen. In de onlangs vastgestelde woonvisie is een bouwambitie van 4000 woningen (netto toevoeging) tot 2030 opgenomen.

Andere bevolkingsopbouw

De leeftijdsopbouw wijzigt sterk. De huidige bevolking vergrijsd en het aandeel 20 tot 65 jarigen, de beroepsbevolking, neemt af. Ook is er (al jaren lang) sprake van ontgroening en jongeren trekken steeds meer weg. Minder groei en meer uitstroom op de arbeidsmarkt betekent een afname en veroudering van de beroepsbevolking. Niet alleen betekent dit een (toekomstig) tekort aan passend personeel in welzijn en zorg, ook betekent dit waarschijnlijk, zonder ingrijpen, een toename van het gebruik van ondersteuning door ouderen.

Toename sociale verschillen

In algemene zin nemen de sociaaleconomische verschillen tussen inwoners onderling en tussen de regio Emmen en andere regio's toe. Dit is ook terug te zien in een relatief hoog gebruik van sociale voorzieningen in Emmen. Kwaliteit van leven draait niet alleen om economisch welvarend zijn, maar gaat bijvoorbeeld ook over het algemeen gevoel van welbevinden en veiligheid. Ondanks de (grotere dan landelijk gemiddelde) sociaaleconomische verschillen is het merendeel van de Emmenaren tevreden met het leven en met hun (besteding van) vrije tijd. Zij ervaren meer welzijn dan inwoners van andere gemeenten buiten Drenthe.

Opleidingsniveau, arbeidsparticipatie en inkomen

Het gemiddelde opleidingsniveau van de beroepsbevolking in Emmen neemt toe¹. In zowel de beroepsbevolking als de werkloosheidscijfers zien we een oververtegenwoordiging van mensen die praktisch geschoold zijn. Ondanks de dalende werkloosheid blijft deze relatief hoog in Emmen in vergelijking met het landelijk gemiddelde.

De arbeidsparticipatie in Emmen ligt lager dan in de rest van Nederland. Er zijn relatief (ten opzichte van het landelijk gemiddelde) grote verschillen in opleiding en inkomen. Het opleidingsniveau is lager dan het landelijk gemiddelde en ook het gemiddelde besteedbaar inkomen ligt daaronder. De sociaaleconomische status, uitgedrukt in de SES-WOA score² (zie bijgaand) ligt onder het Nederlands

¹ Uit Strategienota Emmen.

² Sociaal Economische Status -Welvaart Opleidingsniveau en Arbeidsverleden 2019.

gemiddelde (-0,2 tot -0,1). Een en ander betekent ook dat in Emmen relatief meer mensen inkomensondersteuning ontvangen dan landelijk het geval is. Dit vraagt goede samenwerking tussen het sociale, economische en fysieke domein.

Gezondheid

In Emmen is het aantal inwoners met een chronische aandoening hoger dan in de rest van Drenthe. De zorgconsumptie is hoger. En de uitval uit het arbeidsproces vanwege ziekte is hoger. Veel chronische aandoeningen zijn leefstijl gerelateerd. In Emmen hebben meer inwoners een ongezonde leefstijl dan in de rest van Drenthe.

Verbinding tussen mensen & veiligheid

Het naoberschap of de sociale cohesie is nog groot in Emmen. Van oudsher zijn mensen er voor elkaar en helpen zij elkaar. Vergeleken met andere gemeenten lijkt de sociale cohesie als hulpbron ook in de toekomst nog voldoende aanwezig. De sociale contacten van inwoners met familie, vrienden en kennissen zijn vergelijkbaar met andere gemeenten, maar het vertrouwen in anderen en instituties is lager. Emmen is gemiddeld even veilig als andere gemeenten en veiliger dan de meeste 100.000 + gemeenten.

Samenvattend

Ook uit de Brede welvaart monitor blijkt dat we op veel aspecten (Inkomen, onderwijs, arbeid en gezondheid) minder goed af zijn in Emmen in vergelijking met de rest van Nederland en ook in veel gevallen in vergelijking met de rest van Drenthe. Ondanks dat is het merendeel van de Emmenaren tevreden over hun leven. Enerzijds is het belangrijk die tevredenheid te behouden en te versterken. Anderzijds brengt dit het risico met zich mee van berusting in onwenselijke situaties of onvoldoende motivatie dit te veranderen, waardoor inwoners meer en langer gebruik moeten maken van het vangnet vanuit het sociaal domein.

4. Wat is onze visie?

Wat vinden we belangrijk en hebben we te doen? Waaraan leveren we met de maatschappelijke opgaven Rondkomen, Ontwikkelen en Goedvoelen een bijdrage?

In dit hoofdstuk wordt daarvoor een aanzet gegeven.

De basis staat er voor iedereen

De insteek is dat er voor iedereen een goede sociale basisinfrastructuur beschikbaar is. In het coalitieakkoord staat dat we willen zorgen voor kwalitatief goede, duurzame en toegankelijke voorzieningen, zoals scholen, sportmogelijkheden en buurthuizen om op die manier een gevarieerd aanbod van activiteiten te ondersteunen³. Deze sociale basis (het huis) staat in Emmen. Het voorzieningenniveau is toereikend en inwoners zijn er in het algemeen tevreden over. Nader uitgezocht moet worden in hoeverre deze basis voldoende beschikbaar en bereikbaar is en aansluit bij de inhoudelijke opgaven.

Kern opgaven: inwoners kunnen meedoen

Vanuit de drie opgaven zetten we actief in op mee kunnen doen. En dus op het verbeteren van de gezondheid of veerkracht van onze inwoners, het vergroten van hun bestaanszekerheid, met name door het inzetten op (betaald en vrijwillig) werken. Verder investeren we in de doelgroep jeugd en hun ouders/verzorgers. Dit is voor ons prioriteit, meegegeven vanuit de strategienota.

³ Coalitieakkoord 2022-2026: "Vooruit en betrokken", gemeente Emmen.

Een goede start op een zo jong mogelijke leeftijd is de meest effectieve weg naar veerkrachtige inwoners. We ondersteunen dit met voorzieningen daar waar onze jongeren wonen en onderwijs krijgen. Natuurlijk vergeten we de inwoner in een kwetsbare situatie niet. Ook daarvoor is er een dekkend aanbod van ondersteuning en voorzieningen. Hierin hebben we een 'opdracht' om zij die ons niet (kunnen) vinden, actief op te zoeken.

Het opheffen of verzachten van de gevolgen van armoede en schulden vraagt momenteel toenemende aandacht in onze gemeente. We doen er vanuit onze rol alles aan om dit te voorkomen en aan te pakken.

Werken aan de vitaliteit en veerkracht van mensen

Een rode draad in de 3 opgaven is de veerkracht van mensen versterken, dus proberen te voorkomen dat er problemen ontstaan.

Werken aan gezondheid is belangrijk. Het gedachtengoed van positieve gezondheid omarmen we. Gezondheid in de brede betekenis van het woord namelijk het versterken van de veerkracht en het vermogen van mensen om met fysieke, emotionele en sociale uitdagingen in het leven om te gaan⁴. Ieder mens wordt in zijn of haar leven geconfronteerd met uitdagingen. Wanneer mensen onvoldoende met deze uitdagingen om kunnen gaan, kunnen mensen kwetsbaar worden. Het hebben van veerkracht of het versterken van veerkracht en vitaliteit is daarom essentieel.

Uitgaan van mogelijkheden van inwoners

Mee kunnen doen aan het gewone leven is het uitgangspunt. Niet kijken naar 'wat heeft deze persoon?', maar 'wat heeft deze persoon nodig om mee te doen'? Kijken naar talenten en mogelijkheden in plaats van belemmeringen en problemen. Dit betekent dat we zoveel mogelijk zoeken naar oplossingen in het gewone leven en zo min mogelijk in het gebruik van (medische) zorg en individuele ondersteuning.

Waarmee helpen wij inwoners het best en wat staat ons te doen

Wat we willen bereiken voor en met onze inwoners staat centraal. Hoe wij ons organiseren ondersteunt dit. Om inwoners goed te kunnen helpen is het van belang de uitvoering stabiel en simpel te organiseren. Een overzichtelijk en vertrouwd voorzieningenaanbod, waarbij de dienstverlening plaatsvindt vanuit de benadering; "wat wil de inwoner bereiken?", "waarmee help ik deze inwoner het best?" en "dat gaan we proberen te regelen", ook als dit betekent dat we actief moeten zoeken naar de rek en de ruimte. Uitgangspunt hierbij is zo gewoon mogelijk en kunnen ook anderen iets doen (samenredzaam)? Dit is de opdracht aan de gemeente, de uitvoerende organisaties, maar ook een opdracht aan inwoners zelf.

Vertrouwen

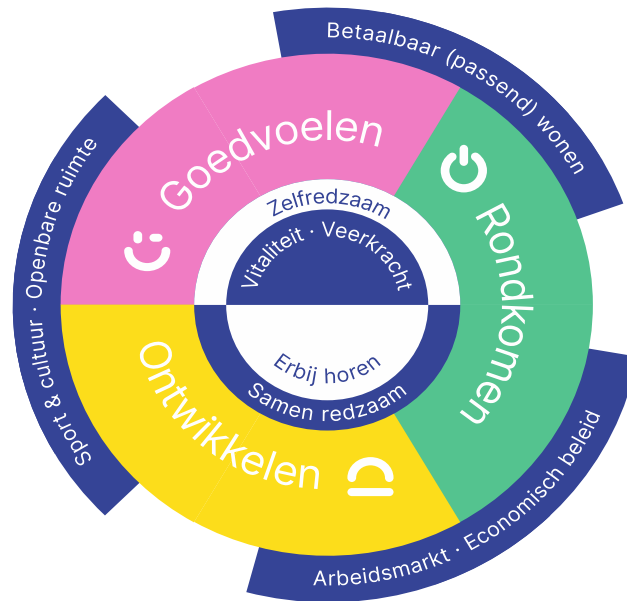
Bij een goede dienstverlening hoort ook goede communicatie naar inwoners; pro-actiever, open en transparant. We zijn vindbaar en afrekenbaar, waarmee we als samenwerkende organisaties proberen het vertrouwen in ons te vergroten.

We sluiten in ons werk aan bij de leefwereld van inwoners

Het is aan ons als gemeente en uitvoerende organisaties om de samenhang te organiseren en de 'systeemwereld' aan te laten sluiten bij de dagelijkse leefomgeving van inwoners. Dit betekent integraal werken binnen het sociaal domein. De uitwerking van de drie opgaven Goedvoelen, Rondkomen en Ontwikkelen vindt dus niet alleen binnen het sociaal domein, maar ook daarbuiten

⁴ Gedachtengoed Machteld Huber; definitie van 'positieve gezondheid'.

plaats, dus bij Economie, Wonen etc. Die verbinding en uitwerking in acties, komt terug bij het maken van de DOE-agenda's. Hieronder een plaatje ter illustratie waar de directe verbinding ligt.

5. Vragen voor uw raad

Met deze inleidende verkenning van de analyse en de opgaven die wij zien, vragen we u als raad mee te denken over de te stellen kaders.

Ter begeleiding van uw discussie op 10 januari aanstaande hebben we enkele vragen geformuleerd als startpunt voor deze discussie.

Ontwikkelen

Wij willen dat jongeren alle kans krijgen om zich te kunnen ontplooien. De rol en inzet van ouders/opvoeders is hierin van cruciaal belang, maar ook de school is heel belangrijk in de leer- en leefwereld van de jongere.

Dit leidt tot de volgende vraag:

Wat is er nodig en wat kunnen de gemeente en partners zoals het onderwijs nog beter doen om de kansengelijkheid en ontplooiing van kinderen te vergroten?

In de opgave ontwikkelen zit ook de uitvoering van de Participatiewet en het bevorderen van meedoen. De arbeidsparticipatie in onze regio ligt al jaren lager dan in Nederland.

Dit leidt tot de volgende vraag:

Wat is er volgens u nodig om de arbeidsparticipatie en de kwetsbaarheid die daar in zit, aan te pakken?

Rondkomen

We ondersteunen inwoners die moeite hebben met rondkomen via allerlei (wettelijke)regelingen. Inkomensondersteuning, schuldhelpverlening en regelingen om mee te kunnen doen (jeugdfonds

e.d.). Het lijkt alsof het vangnet goed op orde is, maar dat nog niet iedereen de regelingen weet te vinden. Denk aan Zzp-ers of ouderen.

Wat vindt u?

Doet de gemeente genoeg om alle inwoners te ondersteunen die moeite hebben met rondkomen? Wat zou beter of anders kunnen?

Goedvoelen

De gezondheid van onze inwoners laat te wensen over. Dat heeft nu, maar ook op de lange termijn consequenties wat betreft het gebruik van (zorg)voorzieningen en ondersteuning. Tegelijkertijd zeggen de inwoners van Emmen dat ze tevreden zijn.

Wat vindt u?

Moeten we ondanks tevreden inwoners meer inzetten op gezondheidsbevordering en dus als gemeente en partners hier op investeren? En zo ja, hoe zou dat er dan kunnen uitzien?

We worden steeds ouder en zien een afname van mantelzorgers en vrijwilligers. De druk op Wmo-voorzieningen wordt groter. Het wordt moeilijker om aan alle doelgroepen maatwerk te bieden.

Wat vindt u?

Vindt u dat we bij verstrekking van individuele voorzieningen strenger moeten zijn in het toekennen? En zo ja, waar denkt u dan aan?

Goedvoelen

Opgave Goedvoelen

Definitie: Een gewoon leven in de eigen omgeving

Thema's: Welzijn, gezondheid, veiligheid, samenleven, inclusie, wonen en zorg

Analyse

Feiten en cijfers (zie ook infographic Goedvoelen, bijlage bij deze notitie):

- Toenemende vergrijzing, tot 2040.
- Afnemend aantal mantelzorgers: van 5 op 1 naar 3 op 1.
- In Emmen minder overlast in de buurt & relatief veilig dan elders in Nederland.
- In Emmen nog grotere mate van sociale cohesie vergeleken met andere gemeenten.
- 28% van het totaal aantal huishoudens heeft een voorziening (Ned. 21%).
- 30% van de inwoners is langdurig ziek > meer ongezond gedrag in Emmen.
- 80% ervaart echter de eigen gezondheid als (zeer) goed.
- 76% van de inwoners ervaart matige regie op het eigen leven. Dat aantal is gestegen t.o.v. 4 jaar geleden en hoger dan in Drenthe en Nederland.
- Zorgconsumptie neemt toe (eerstelijnszorg).

Aandachtspunten uit het veld

- Voldoende preventieve collectieve voorzieningen (be)houden.
- Sociale cohesie staat onder druk; gaat niet vanzelf.
- Sluit aan bij de informele netwerken; daar zit kracht.
- Overschat de eigen regie en zelfredzaamheid van individuele inwoners niet.
- Richt je niet alleen op het individu.

Wat willen we bereiken?

1. Inwoners voelen zich prettig en veilig in de eigen leefomgeving

Waar zien we dit aan?

- Inwoners zetten zich in voor elkaar en de leefomgeving.
- Meer inwoners ontmoeten elkaar.
- Inwoners ervaren een veilige leefomgeving.
- De leefomgeving leidt tot gezondere keuzes bij inwoners.

2. Inwoners kunnen meedoen

Waar zien we dit aan?

- Inwoners hebben een zinvolle en passende daginvulling.
- Inwoners kunnen zijn wie ze zijn.
- Inwoners zijn in staat mee te doen aan het maatschappelijk leven

3. Inwoners hebben gelijke kansen op een goede gezondheid

Waar zien we dit aan?

- Inwoners maken andere keuzes waardoor hun gezondheid/veerkracht toeneemt.

4. Inwoners wonen zo veel en zo lang mogelijk thuis

Waar zien we dit aan?

- Inwoners hebben een passende woning of woonvorm.
- Inwoners krijgen passende thuisondersteuning die zelfstandig wonen mogelijk maakt.

5. Inwoners ervaren veiligheid in eigen huis

Waar zien we dit aan?

- Inwoners zijn niet meer slachtoffer van huiselijk geweld, kindermishandeling, seksueel geweld en (financiële) uitbuiting.

Rondkomen

Opgave Rondkomen

Definitie: Inwoners hebben een zeker bestaan

Thema's: Inkomensondersteuning, armoede- en schuldenbeleid

Analyse:

Feiten en cijfers (zie infographic Rondkomen in bijlage):

- Het mediaan, 'doorsnee', inkomen in Emmen is laag t.o.v. Drenthe en Nederland
- Emmen heeft ten opzichte van Drenthe en Nederland een groter percentage werkzoekenden met een uitkering. Dat geldt ook voor huishoudens met een bijstandsuitkering.
- Een laag inkomen komt in Emmen het vaakst voor eenoudergezinnen met minderjarige kinderen.
- Het aantal kinderen in gezinnen met een uitkering stijgt in Emmen, terwijl het in Drenthe gelijk blijft en in Nederland daalt.
- Het percentage huishoudens met een geregistreerde problematische schuld is in Emmen significant hoger dan in Drenthe (9-11%).
- Het aantal schuldbemiddelingen loopt terug van ver boven de 150 naar tussen de 50 en 100 in 2022.

Aandachtspunten uit het veld:

- Het pakket aan regelingen is voldoende.
- Het gebruik van de regelingen is laag.
- De regierol van de gemeente kan steviger.

Wat willen we bereiken?

1. **Inwoners zijn financieel zelfredzaam: hebben voldoende voorspelbaar inkomen en kunnen een financiële buffer opbouwen.**

Waar zien we dat aan?

- Inwoners krijgen vroegtijdig ondersteuning om te voorkomen dat het mis gaat.
- Inwoners die te maken hebben met armoede krijgen een steuntje in de rug.
- Inwoners zien de overheid als een betrouwbare partner.
- Inwoners worden op maat ondersteund.
- Inwoners die het meest risico lopen het financieel niet te redden zijn bij de gemeente in beeld.

2. **Inwoners kunnen betaalbaar, duurzaam wonen en hebben toegang tot betaalbare zorg.**

Waar zien we dat aan?

- (Kwetsbare) inwoners worden ondersteund om energiearmoede te voorkomen.
- Inwoners zijn staat om passende woonruimte te huren of te kopen in de gewenste omgeving.

- Minima worden op passende wijze financieel ondersteund zodat zij toegang hebben tot noodzakelijke zorg.
- Inwoners ervaren een passend aanbod aan zorg en ondersteuning in de gemeente of regio.

Uitgangspunten:

- Focus aanbrengen in doelgroepen (o.a. jeugd/kinderen in armoede, eenoudergezinnen, ZZP-ers, laaggeletterden etc.
- Integrale maatwerkaanpak; de bedoeling, niet de regels zijn uitgangspunt.
- Inzet op preventie en vroegsignalering.
- Betaald werk draagt bij aan rond kunnen komen (in de opgave ontwikkelen terug laten komen inzet op arbeidsparticipatie kwetsbare inwoners).

Opgave Ontwikkelen

Definitie: Het beste uit jezelf halen.

Thema's: Onderwijs, Jeugdbeleid en Jeugdzorg, Werk & Participatie

Analyse:

Feiten en cijfers (zie ook infographic *Ontwikkelen in bijlage*):

- Opleidingsniveau in Emmen ligt lager dan in Nederland.
- Aantal vroegtijdig schoolverlaters schooljaar 2020-2021: Emmen 2,42% en landelijk 1,87%.
- Het aantal jongeren met een indicatie voor jeugdzorg ligt in Emmen (al jaren) hoger dan gemiddeld in Nederland.
- Nergens in Drenthe roken zoveel jongeren als in de gemeente Emmen, 17,1% 1 op de 6 jongeren (12-16 jaar).
- Aantal meldingen veilig thuis m.b.t. kindermishandeling in Emmen hoger dan in Drenthe.
- 24 % overgewicht bij jongeren 43 % van de jongeren ervaart stress.
- Arbeidsparticipatie in Emmen ligt (al jaren) lager dan in Nederland.

Aandachtspunten:

- Integraliteit
- Gelijke kansen
- Preventie & Anticiperen
- Samenwerking
- Maatwerk toepassen
- Lef tonen

Wat willen we bereiken:

3. Jeugdigen kunnen hun talenten ontplooiën.

Waar zien we dat aan?

- Kinderen en jongeren nemen deel aan (regulier) onderwijs en jeugdigen halen een startkwalificatie.
- Kinderen met (potentieel) minder kansen krijgen optimale ondersteuning om hun talenten te kunnen ontplooiën.
- Jeugdigen en hun ouders ervaren dat onderwijs en de inzet van zorg en ondersteuning in samenwerking plaats vindt.
- Jeugdigen ervaren geen belemmeringen in het krijgen van passende zorg en ondersteuning in de overgang naar volwassenheid.

4. Kinderen en jeugdigen groeien gezond en veilig op.

Waar zien we dat aan?

- (Aanstaande)ouders/verzorgers en hun kinderen (- 9 mnd – 4 jaar) krijgen vroegtijdig ondersteuning waar nodig voor een goede start in het leven.

- Jeugdigen en ouders in kwetsbare situaties worden gezien en ondersteund.
- Jeugdigen en hun ouders krijgen hulp met focus op wat nodig is binnen hun leefsituatie.
- Jeugdigen worden gestimuleerd gezond te leven via aanbod van activiteiten en kennisverbreding over middelengebruik.
- Kinderen/jeugdigen in onveilige thuissituaties worden adequaat ondersteund en signalen van kinderen worden vroegtijdig onderkend.

5. Iedereen werkt en participeert eventueel met een steuntje in de rug.

Waar zien we dat aan?

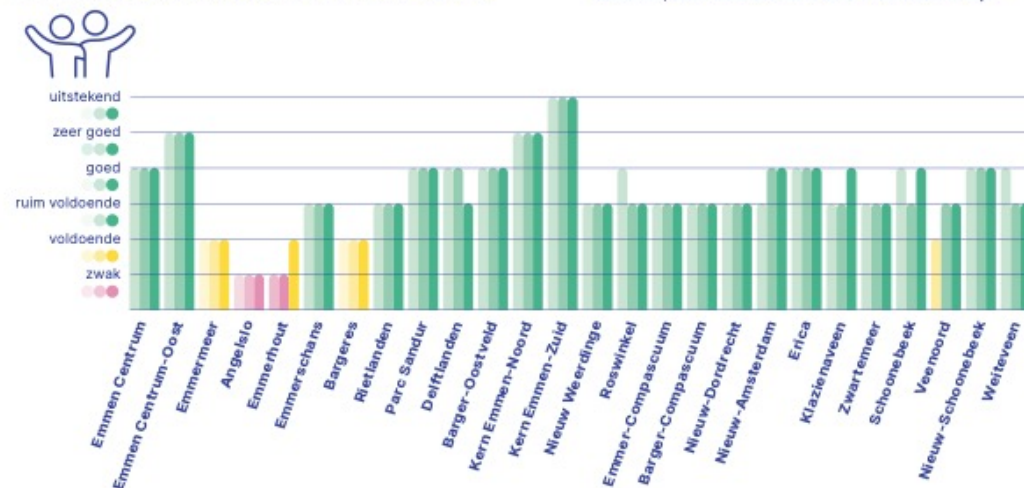
- Inwoners ontvangen een passend aanbod aan participatiemogelijkheden als zij hierin ondersteund moeten worden
- Voor inwoners zijn er voldoende basisbanen en (collectieve) arbeidsmatige dagbestedingsmogelijkheden beschikbaar
- Inwoners ervaren dat het onderwijs en de arbeidsmarkt goed op elkaar aansluiten
- Inwoners worden ondersteund op een duurzame inzet naar werk en participatie
- Organisaties worden gestimuleerd werk (voltijd of deeltijd) te bieden aan inwoners die een afstand hebben tot de arbeidsmarkt.
- Niet werkende inwoners (zonder uitkering, die in principe wel kunnen werken) worden gestimuleerd deel te nemen aan het arbeidsproces.

Uitgangspunten:

- Sturen op kwaliteit en niet op kwantiteit, vertrouwen hebben in de uitvoeringsorganisaties.
- Inzetten op maatwerk.
- Samenwerking in de Arbeidsmarktregio Drenthe.
- Het bevorderen van 'Simpel Switchen'.
- Door het vereenvoudigen van voorzieningen willen we komen tot integrale voorzieningen Participatie.
- Inzetten op preventie.
- In verbinding met het onderwijs (school is meer dan onderwijs).
- Normaliseren.
- Oog voor de context van het kind.

G1 Leefbaarometer

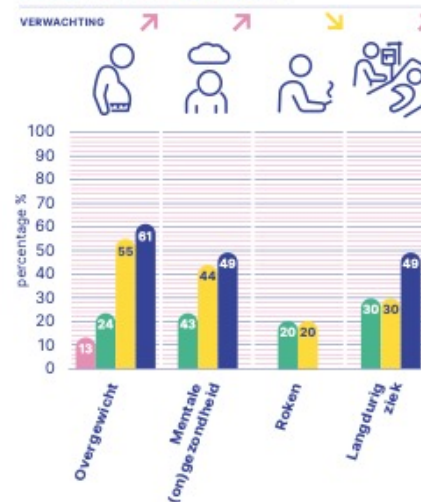
2014 2018 2020 Totaalscore Wijken van Emmen indeling 2020

De **Leefbaarometer** is een monitor- en signaleringsinstrument waarmee een inschatting wordt gegeven van de leefbaarheid in Nederland, zoals bewoners die ervaren in hun buurt of wijk.

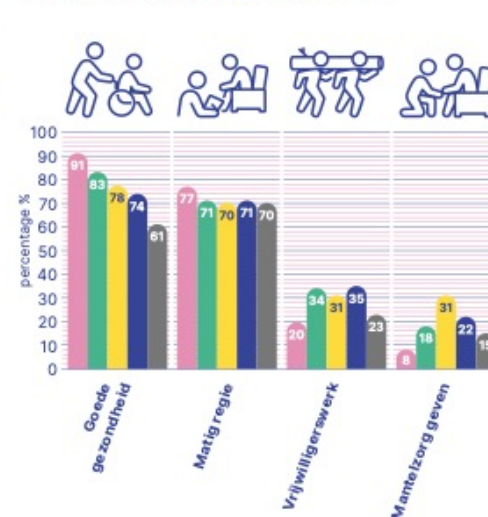
G2 Gezondheid per thema

0-12 jaar 13-18 jaar 19-64 jaar 65+

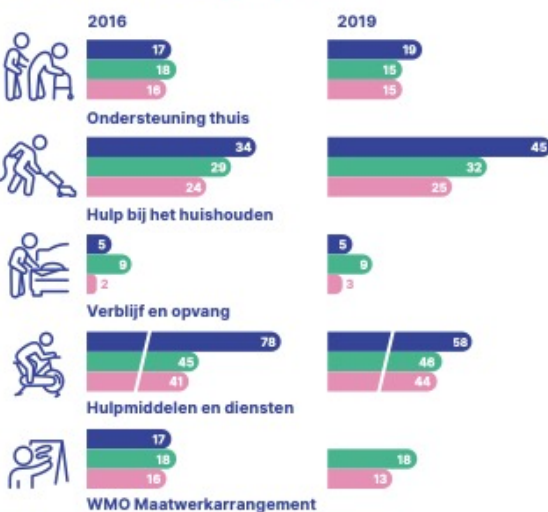
G3 Gezondheid algemeen

19-34 jaar 35-49 jaar 50-64 jaar 65-74 jaar 75+

G4 Inwoners met individuele WMO voorzieningen

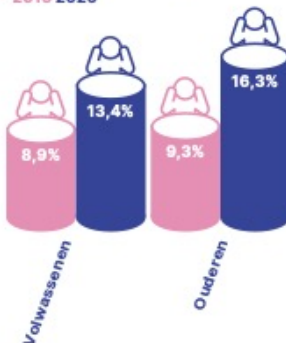
Per 1.000 inwoners Emmen Drenthe Nederland

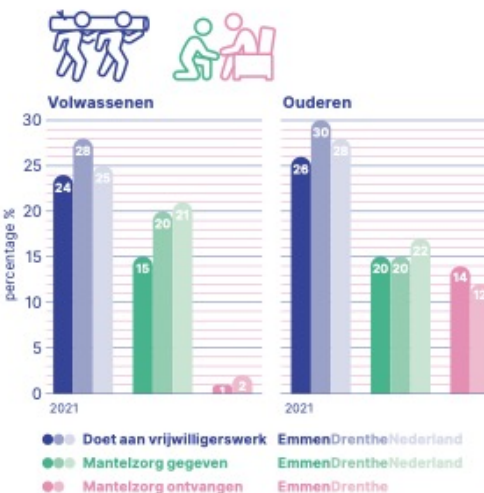
G5 Eenzaamheid

Voelt zich (zeer) ernstig eenzaam

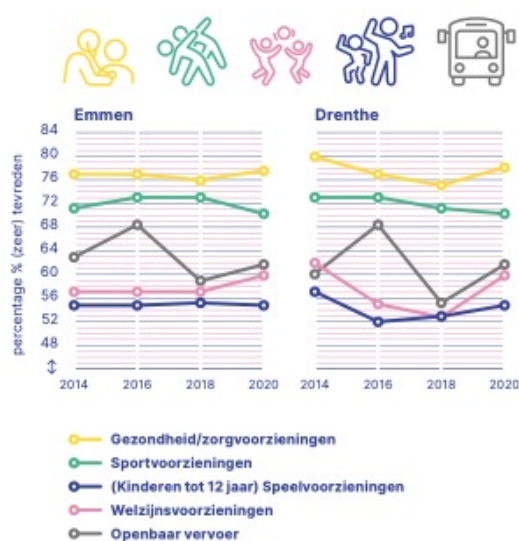
2016 2020

G6 Meedoen

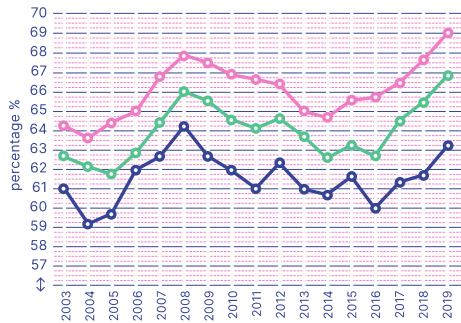
G7 Tevredenheid voorzieningen

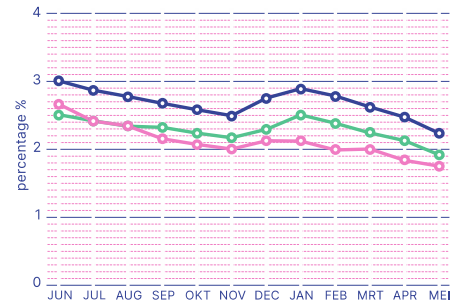
01 Netto arbeidsparticipatie

Emmen Drenthe Nederland 2003-2019

02 WW Uitkeringen

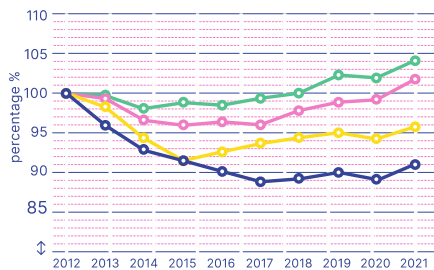
Emmen Drenthe Nederland Juni 2021 t/m mei 2022

03 Ontwikkeling aantal banen in Drenthe

In de regio's Noord- en Zuidwest-Drenthe en BOCE minus Emmen is het aantal banen vanaf 2015 redelijk stabiel en stijgend geweest. In Emmen bleef er sprake van een daling en vanaf 2017 bleef de stijging achter.

Emmen COROP Noord-Drenthe
COROP ZW-Drenthe ZO-Drenthe excl. MM

04 Re-integratie

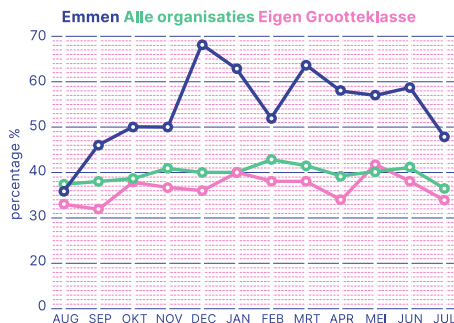
Voorzieningen naar type Emmen, juni 2022

Emmen: 1.510 voorzieningen, juni 2022 t.o.v. voorzieningen in 2021 +8,6%
Gemiddeld voor gemeenten met evenveel inwoners: 1.296 voorzieningen, juni 2022
Uit: Dashboard Sociale zekerheid CBS.

05 Vanuit bijstand naar werk

Augustus 2021 tot en met juli 2022

Uit de benchmark Werk en Inkomen is te zien dat binnen de gemeente Emmen de reden van beëindiging van de bijstandsuitkeringen voor 53% ligt in de doorstroom naar werk. Emmen scoort daarin hoger ten opzichte van de eigen grootteklasse (36%) en andere organisaties (40%).

In Emmen wordt een onderscheid gemaakt in een groep met een kleine afstand tot de arbeidsmarkt en een groep met een grot(er)e afstand tot de arbeidsmarkt. De eerste groep kan binnen 2 jaar naar werk worden begeleid en bestaat momenteel uit 2.684 klanten. Bij de andere groep is bemiddeling naar betaald werk (tijdelijk) niet mogelijk deze groep bestaat momenteel uit 1.221 klanten.

09 Jongeren en gezondheid

Roken & alcohol

Emmen Drenthe Nederland

Rookt wekelijks of vaker

Alcohol gedronken in de laatste 4 weken

In de laatste 4 weken 5 of meer drankjes bij 1 gelegenheid (binge drinken)

Percentage jongeren (klas 2 en 4 VO)

Bron: Corona Gezondheidsmonitor Jeugd GGD Drenthe

Bewegen in Emmen

Sport wekelijks bij club, vereniging of sportschool

Beweegt dagelijks minstens 1 uur

Beweegt 5 of meer dagen per week minstens 1 uur

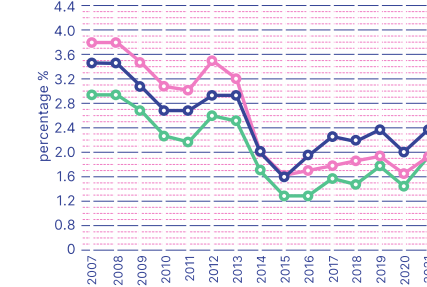

Wekelijks actief (sport/bewegen) in de vrije tijd

06 Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie

Emmen Drenthe Nederland

07 Relatief verzuim

Emmen Drenthe Nederland

Bij relatief verzuim staat een leerling wel ingeschreven op een school, maar is zonder geldige reden afwezig tijdens les- of praktijktijd. Scholen zijn volgens de Leerplichtwet verplicht om dit ongeoorloofd relatief verzuim te melden.

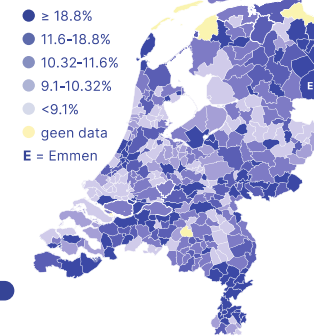
bron: DUO/Ingrado

08 Jongeren met jeugdzorg

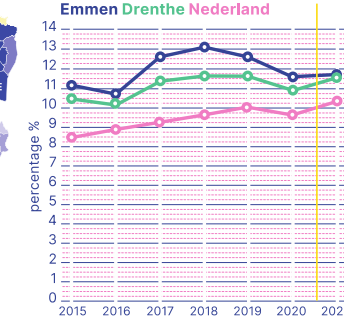
Jongeren met jeugdzorg totaal t.o.v. alle jongeren tot 23 jaar met jeugdzorg totaal

Gemeente 2021

- ≥ 18.8%
- 11.6-18.8%
- 10.32-11.6%
- 9.1-10.32%
- < 9.1%
- geen data
- E = Emmen

Relatief, jaarlijks Emmen Drenthe Nederland

010 Schooladviezen

Emmen Drenthe Nederland 2021

PRO/VSO

VMBO

VMBO/HAVO

HAVO

HAVO-VWO

VWO

HAVO-plus

Het aandeel jongeren woonachtig in de gemeente Emmen dat minimaal havo-niveau advies krijgt is lager dan gemiddeld in de provincie en landelijk.

Factsheet Rondkomen

We zien dat het percentage huishoudens met een geregistreerde problematische schuld in Emmen ten opzichte van Drenthe fors is: 9-11%. Het aantal schuldbemiddelingen loopt terug van ver boven de 150 in 2018 naar tussen de 50 en 100 in 2022. Dat wil niet zeggen dat het aantal huishoudens met financiële problemen afneemt. Misschien neemt die zelfs toe. Het is belangrijk om zicht te krijgen op deze situaties, zeker in het licht van "focus op jeugd".

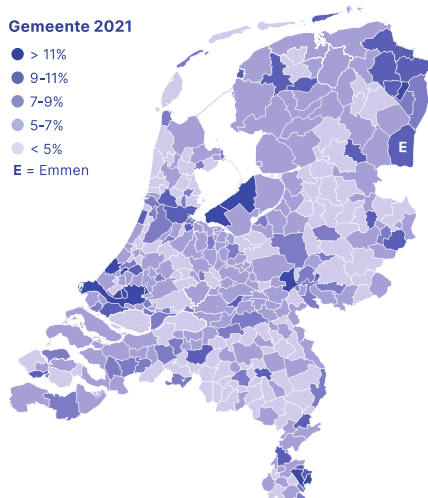
We zien dat Emmen ten opzichte van Nederland en ook Drenthe, een groter percentage werkzoekenden kent met een uitkering van het UWV en huishoudens met een bijstandsuitkering heeft. Het aantal kinderen in gezinnen met een uitkering is in Emmen in verhouding hoog.

R1 Problematische schulden

Huishoudens met problematische schulden per gemeente 2021

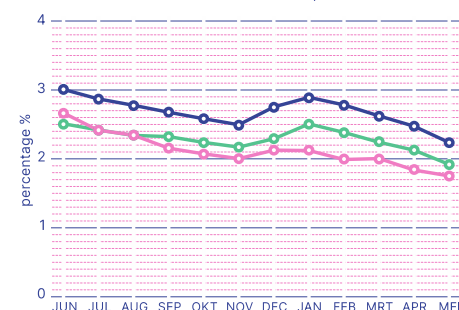
Gemeente 2021

- > 11%
- 9-11%
- 7-9%
- 5-7%
- < 5%
- E = Emmen

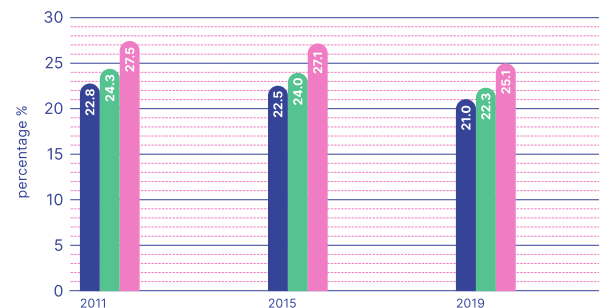
R2 WW Uitkeringen

Emmen Drenthe Nederland Juni 2021 t/m mei 2022

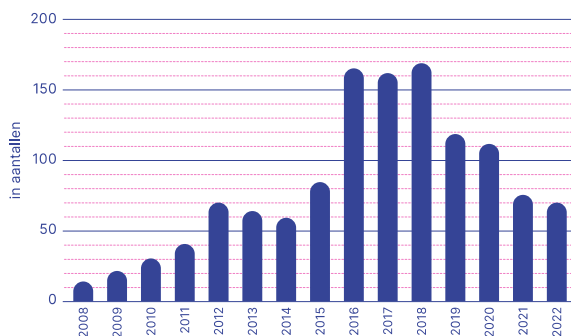

R3 Mediaan gestandaardiseerd inkomen

Emmen Drenthe Nederland

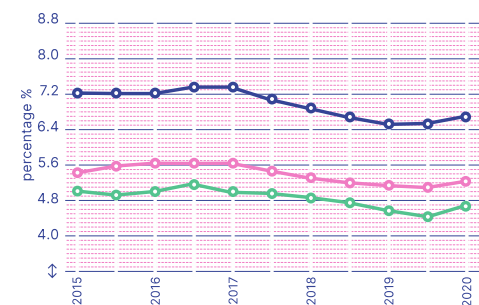

R4 Schuldbemiddelingen

R5 Huishoudens in de bijstand

Emmen Drenthe Nederland

R6 Kinderen in gezin met uitkering

Emmen Drenthe Nederland

